

מה עושה דמעה באמצע השבוע?

הגאון רבי משה חיים לאו שליט"א

בעיירה שאף הזעירה והמושגת לא היה מלמד תש"ב אחד לרפואה, וזה לא פשוט בכלל. אי אז באירופה, בגלות, ובעיקר בעיירות מרוחקות, כמות הרובלים בכיס ההורים היא זו שחרצה את דין ילדיהם. שכרת מלמד - יש לך סיכוי טוב שבנך יהא אחד העילויים. קצרה ידך מלממן מלמד - בנך יצא יהודי טוב, ירא שמים, אך מה לעשות, תלמיד חכם הוא כנראה לא יהיה.

הוריו של מאירק'ה בן השבע הם עניים, אבל הילד כל כך רוצה ללמוד תורה, כל כך שואף לגדולות, עד כי אביו ואמו מכרו כמעט את כל חפצי הנייד, כולל התכשיטים, וחסכו פרוטה לפרוטה כדי לאגור סכום נכבד של כמה מאות מטבעות למימון עתידו הרוחני של בנם.

עיניו של מאירק'ה זרחו כשאבא אמר לו יום אחד: "בני היקר, יש לי בשורות טובות עבורך. מיד אחרי חג הפסח, יום אחרי איסרו חג, אם ירצה השם, יגיע לעיירה שלנו מלמד דרדקי מן המעולים שבאירופה". מאירק'ה קיפץ על השלג והעיף כדורים לבנבנים לכיוון היער, כן, מדברים גדולות ונצורות על המלמד הנפלא, ירא שמים מרבים, רבי שלום מסכיסטוב.

אמא לוחשת על אוזנו של מאירק'ה: "אבא התחייב לשלם לרבי שלום ממון רב לזמן הקיץ בתוספת כל צרכיו, אבל הכל שווה, בני, הכל שווה כדי שייצא ממך גדול בתורה. הלוא תדע, יקירי, כל יום ללא לימוד תורה, זו אבידה שאינה חוזרת". 'אחרי פסח' הגיע, מאירק'ה שיחק בחצר הבית חסר מנוחה, חסר שקט, כי מחר "הוא" מגיע. איזה יום גדול בחייו.

הוא הכין מדרש חז"ל ממסכת עבודה זרה, על היום בו הקב"ה יאחז ספר תורה בידו ויודיע לאומות העולם, שמי שעסק בתורה יבוא ויקבל שכרו.

"אני", יאמר מאירק'ה למלמד, "רוצה להיות מאלה שיקבלו שכר על העיסוק בתורה, לא כמו אותם שוטים שרק עסקו בבניית גשרים, מרחצאות ושאר הבליים". עוד יום חולף. היום שאחרי היום שאחר איסרו חג. ורבי שלום? לא מגיע, ועוד יום שאחרי היום ורבי שלום? לא מגיע.

מאירק'ה מתחיל להתרגל לכך שרבי שלום לא מגיע. הוא ילד, וכשילד לא לומד הוא משתובב, הוא מטפס על עצים, רודף אחרי כלבי רחוב, עוזר לשואב המים להרים את הדליים ממצולות הבאר. ככה זה ילד.

"אולי רבי שלום מצא ילד אחר יותר מוכשר ממני", הטריד הרהור את מוחו, "אולי, אז אבא יחפש לי מלמד אחר..." והוא אף רץ למשובותיו.

... והנה לפתע הוא מבחין שאמא בוכה. הוא ניצב על ערמת עצי ההסקה, וראשו מציץ מבעד לחלון המטבח. היא ישובה על כיסא העץ הרעוע ליד שולחן האוכל הקטן, כתפיה רוטטות וכפות ידיה מנסות לעצור בעד שטף הדמעות.

אמא בוכה! לבו הקטן נרעד. מעולם לא ראה את אמו בוכה בסערת רגשות שכזו. כן, הוא יודע כי מול נרות השבת עיניה זולגות. הוא יודע ששם אמהות בוכות כי הן מתפללות על ילדיהן. מול נרות שבת קודש האמהות מתחברות לאותם רקיעים עליונים, השופעים, הזכים, הפתוחים לאותן נשים רחמניות הסוללות נתיבים של אמונה לצאצאיהן.

אמא פעם סיפרה לו, שהדמעות מול נרות השבת יש בהן גם שמחה על הזכות שיש להן ילדים לומדי תורה. אבל עכשיו אמא בוכה ועכשיו אמצע שבוע ומה עושה דמעה באמצע השבוע? הוא, מאירק'ה אזור אומץ ולוחש על אוזנה "אמא, אמא למה את בוכה?".

היא זוקפת את ראשה ואומרת "אני בוכה, מאירק'ה, אני בוכה כי המלמד הצדיק שלך עדיין לא הגיע. על פי מה שסיכמנו איתו הוא היה אמור להיות כאן מיד אחרי איסרו חג. יומיים שהוא מאחר. אולי הוא חזר בו, אולי לא הצענו לו שכר מספיק הגון".

ומה יהא על התורה שלך היום? ומחר? הינך עוסק במשחקי ילדות ולא בלימוד תורה... ועל התורה שאיננה היום, עליה אני בוכה". מאירק'ה ירד מעל ערמת העצים, בעט בה קלות ברגליו כדי להוריד ממגעליו את פתיתי השלג, וחש שהמילים והדמעות של אמא מחבקות אותו חזק חזק חזק, צורבות את ליבו כמכות-אש. הנה הן נמסכות במחזור דמו, בכל כדורית דם לבנה או אדומה, וזועקות מכל נים ונים: "מה יהא על התורה של היום?!"

מאירק'ה הפך לימים לרבי מאיר שפירא מלובלין, מייסד מפעל התורה האדיר "הדף היומי", וראש ישיבת חכמי לובלין, אשר מפעליו הציבוריים והתורניים בתחילת המאה הקודמת הם נר לרגלי הדורות שבאו אחריו, ואין כאן מקום להרחיב.

"אין לי ספק" שהדמעות האמהיות הללו חרשו תלמים עמוקים של יראת שמים בליבו של מאירק'ה הקטן, והן שותפות מרכזיות לסיומי הש"ס של "הדף היומי" בקרב רבבות יהודים כמעט בכל פינה בעולם. צריכות אמהות להבין שכל מילה ודמעה נחרתות בלבבות הרכים ופועלות נצורות וגדולות".

לעילוי נשמת
הרב אלטר אהרן יצחק
הרשקוביץ זצ"ל
י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלוין לשבת
200 ₪ בלבד
בנק דיסקונט סניף 56
השבון 61135
ע"ש: SHCH office
אסמכתא למייל:
Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, חדרה, נתניה,
בני ברק, פתח תקווה, רחובות,
מודיעין עילית ואחיסמך

ציפית לשועה – דרכי העבודה

הגאון רבי נפתלי קפלן שליט"א

אחד מהדברים ששואלים את האדם בבי"ד של מעלה הוא 'ציפית לישועה', וידוע שיש שכר גדול עבור זה. ענין זה קשור ליסודות האמונה וגם לעניני בטחון. אף על פי שהיסוד ברור לכל אשר בשם ישראל יכונה, מ"מ כמו הרבה דברים ידועים, האדם לא חי עם הציפייה בצורה חושית, והמטרה בעבודתנו היא לחיות כך באופן מורגש ובהבנה. מה הן דרכי העבודה?

א. ילמד במפרשים את הפירוש של "על כן נקוה" וכו', ויכוין לפחות פעם ביום, לפחות על שורה אחת מתוכו, כגון "לתקן עולם במלכות ש-קי", או "וכל בני בשר יקראו בשמך", ויחשוב מה הוא רוצה, ומדוע, וכך יעשה במשך חודשיים, ואח"כ מדי שנה שוב יחזור באותו תאריך במשך חדשיים.

ב. יחזור על הרמב"ם בהלכות מלכים פרקים י"א י"ב, לפחות פעם בשבוע, ובכל שבוע יתבונן באחת מההלכות.

ג. כשהראש פנוי, ינגן לעצמו את ה"אני מאמין" בביאת המשיח, ויחשוב על מה שהוא אומר.

ד. יחשוב כל יום על דבר אחד טוב שיהיה בעולם כשהמשיח יבוא [גשמי או רוחני], ויצפה לו, ויכתוב את זה לעצמו. וכך יעשה במשך חודשיים, ואח"כ מדי שנה יעשה זאת במשך שבועיים. ומפעם לפעם יעבור על מה שכתב (ואם אפשר כדאי להוסיף דברים).

ה. במשך שלוש שבועות יכתוב כל שבוע חמשה דברים שיתכן והם מעכבים את ביאת המשיח. ולאחר מכן יחזור על הרשימה פעם בשבוע למשך חמשה שבועות. ואם אפשר יעשה זאת במשך שבועיים מדי שנה.

ו. יחזור על מה שכתב המסילת ישירים סוף פרק י"ט בענין החסידות במה שתלוי ב "כוונה", את הענין הראשון, לפחות במשך שלושה שבועות, ויחזור על זה מדי שנה במשך שבוע.

משקפיים של אמונה

הגאון רבי חיים רבי שליט"א

יסוד היהדות הוא האמונה בדרגה גבוהה עד כדי ידיעה, שהקב"ה ברא את העולם ומשגיח על כל מה שמתרחש בו לפרטי פרטים, ומקיים אותו בדיוק רב בכל רגע ורגע לפי התוכנית שהגדיר לתועלת האדם והבריאה. האדם צריך להאמין בכך למרות היותו של בורא עולם בלתי נתפס בחושים. כיוון שבלי אמונה זו שסביבה טובה הכל, היהדות אינה יותר מאוסף של רעיונות יפים. האם אמונה זו נכונה ומוצדקת? מזה שנים רבות קיימות ונולדות בעולם אמונות הקשורות למהות החיים והכח המניע אותם, מהם שנבעו מהתבוננות פילוסופית במתרחש בעולם, ומהם שנולדו מתוך מצוקות וצרכים שונים.

עוד לפני אלפי שנים, ניסו עובדי אלילים לשרוף באש את אברהם אבינו, אבי העם היהודי, שאמונתו היתה שונה משלהם, וכן היו עובדי עבודה זרה ששרפו באש את ילדיהם כמתנה לאליל שלהם, בתקופות מאוחרות יותר הנוצרים והמוסלמים הרגו מליונים בשם השקפתם במסעי הצלב באינקוויזיציה ובג'הד, התנועה הקומוניסטית עשתה שמות במתנגדיה, והנאצים פשעו פשעים נוראים.

כיוון שלאמונת האדם יש משקל רב, נשאלת השאלה כיצד מצווה תורת ישראל להאמין בהקב"ה, בה ובמצוותיה, ולהתייחס אליהם כאמת מוחלטת אף על פי שהדברים מופשטים ובלתי נתפשים בחושים, מאין שואבים את האמונה הזאת?

התשובה לשאלה זו נעוצה בהגדרת האמיתית של המילה אמונה ביהדות. לאמונה, בניגוד להרגשות ודמיונות, צריך להיות בסיס מוצק, ורק לאחר התאמתו של בסיס זה, ניתן להשתמש בו להבנת ההווה ותכנון העתיד.

לפני כשלושת אלפים שנה, סיפק הקב"ה לעם ישראל ולכלל האנושות הוכחות מוצקות לעצם קיומו, עם ישראל שהיו עבדים חסרי תקוה במצרים, הוצאו משם על ידו בניסים גלויים, ולאחר מכן קיבלו את התורה במעמד עולמי בו נוכחו מליוני עדים יהודים וגויים. עשר מכות מצריים שנצפו על ידי מליוני בני אדם, ונרשמו בהיסטוריה העולמית, חרגו בצורה משמעותית מדרך הטבע, והוכיחו באופן חד משמעי את השליטה המוחלטת של הקב"ה על כל מערכות הטבע, דברים גדולים וקטנים כאחד, הוא זה שמקיים את הכל ואין כח אחר מלבדו.

קיימות ראיות רבות נוספות לאמיתות התורה, מקצתן מופיעות במאמר "מי אמר שהיהדות אמת" אשר ראוי ללמוד גם אותם לביסוס האמונה. לאחר ברור הראיות, אדם מצווה להשליך אמונה זו על כל הקורות אותו ולחשוב ולפעול לפיה גם בחיי היום יום וגם במדע, אנו רוכשים את ידיעתנו לעתיד על סמך התבוננות בעבר. אם נשאל את עצמנו כיצד אנחנו יודעים שהשמש תזרח מחר, התשובה האמיתית שאנחנו לא יודעים, אלא משערים סטטיסטית על סמך נסיון העבר, שאותה שמש שראינו זורחת כבר אלפי פעמים, תמשיך לזרוח לעולם, ולזה אנחנו נוהגים לקרוא ידיעה, כאילו היא אמת מוחלטת, כיוון שאין לאדם אפשרות להשיג ידיעה אמיתית בדרגה גבוהה מזו.

חשוב גם לקחת בחשבון את מגבלות האדם בבואו לנתח בצורה שיכלית את ענייני האמונה, גם משום שהאדם הוא גשמי וקשה לו להבין עניינים רוחניים, וגם משום שהוא משוחד על ידי רצונותיו הפוכים לאמונה והשילוב הנכון לקניית האמונה הוא הבנה שכלית של יסודות האמונה העיקריים בנוסף ללימוד התורה.

לאחר ביסוס האמונה, צריך האדם המאמין לסמוך על הקב"ה בעיניים עצומות, ממש כמו בהמה, הסומכת על בעליה שיתן לה את כל מחסורה גם בלי להבין כיצד, כמו שכתב דוד המלך בתהילים "בהמות הייתי עמך" כמו שאמר דוד המלך "בהמות הייתי עמך" (תהילים עג). . אמונה זו אינה פוגעת בכבודו של אדם המבין באמת כמה גדול הקב"ה.

גלות מרכיבה גאולה

הגאון רבי אברהם צבי קלוגער שליט"א

החיים של כולנו מורכבים גם ממצבי קשיים וזמני מבוכה ובלבול – הקודמים לכל מצב רצוי. ככה זה מידי יום. כאשר האדם קם בבוקר ומחשבתו אינה מיושבת לרוב – ועוד תתארך לו השעה עד שתתישב דעתו בכליו וידע מה רוצה בכלל.

כך זה מידי שבוע, ב"קוי התפר" שבין ימות החול לשבת קודש: הן ביום שישי, הן במעבר ממוצאי שבת ליום ראשון. בבוקרו של יום א', מתהלכים

הברואים במין מבוכה וחוסר בהירות; חציים שבת חציים חול, אינם יודעים עדיין את נפשם. אין שידוך או חתונה - וכן כל שמחה אחרת - שלא קדמו להם טרדות ועיסוקים ותהפוכות נפש שיש בהם כדי להוציא אדם משלוותו. אין חג וזמן טוב שהגיע ללא שקדם לו מבוא של חוסר מנוח בנפש ולעתים גם בגוף. כל גאולה באה לאחר גלות. כל אור נולד, בא רק לאחר חבלי קושי והסתר שקדמו ללידתו.

ההתעלמות מכך, מעשי ילדות היא - כנער צעיר הסבור ששעת ההארה תישאר לנצח. הבגרות מביאה עמה מתנה של הכרה פיקחת במציאות ("ריאליות") שמשמעות המלה "חיים" הינה עליות ומורדות, מצבים מתחלפים. והנה יש אפשרות לראות את הדברים בשטחיות, ש"זה המצב": יש זמנים כאלה, יש אחרים, וה' הטוב יעשה בעולמו כרצונו. לחיות כל הוה לפי מצבו הנוכחי, מתוך השלמה עם מה שנכפה עלינו, כבריות דלות שלא שאלו את פיהם כיצד להנהיגם. אם החיים משולים ל"קלסר" ומאורעותיהם לדפים רבים האגודים בו - מעדיפים היינו לשלוף את 'דפ' המצבים הבלתי רצויים ולראות את החיים יפים יותר בלעדיהם.

כאשר נסיבות המצב מעוררות רוגז, חוסר סבלנות, עייפות הנפש, גלות הדעת - נישא אותם; כלום יש ברירה אחרת. נוחיל ונמתין עד שיחלוף הגל ויתעורר מצב יותר קל ונעים. מוטב למצבים אלה שלא נבראו בכלל, ועכשיו משנבראו נקבלם דומיה. אך יש גם הסתכלות אחרת, להכיר את פני הדברים מתוך נקודת מבט שונה לגמרי. הקשיים אינם נפתרים בעקבות זאת, אבל האדם נעשה חכם להכיר יותר את מקומו ולדעת נכוחה את פשר המתרחש עמו.

תמצית הענין: "הקשיים אינם חלק נפרד מן המצב הרצוי והנכסף. הם אלה היוצרים אותו. על ידם הינו נעשה ונוצר ובא לעולם".

לבנין חדש ההולך ומוקם. שקי החול והמלט המאבקים את כל הסביבה, קולות ההרס והלמות הפטישים, רעש המכונות והפועלים - לצד ההוצאות המרובות הכרוכות - כל אלה אינם מצב קושי אשר אחרי חולפו מגיע גם מצב אחר: מציאות יפה של בנין חדש, שקט ונקי. לא. כי הם אלה היוצרים את הבנין, מהם נעשה ובא לעולם. כאשר בעל הדירה מתהלך לצל טרדות הבניה והמולתה, חובותיה ורעשיה - אינו קץ בכל זאת, ביודעו שזה המבוא המוליד את התוצאה הרצויה שהוא בחר בה.

כמו"כ כאשר אדם קם בבוקר, ומחשבות רוחו כבדות או מעופפות ואין דעתו מיושבת - ובו בזמן הומה סביבו המולת ילדים של שחרית. אין זה מצב קיים, הבר חלוף, אשר עוד מעט יפנה את מקומו למצב אחר של רוגע תפילה. לא.

המצב הזה הוא היוצר, מכל פרטיו המפוזרים, את התוצאה שתבוא לאחר מכן בשעת התפילה. על ההארה של התפילה איש אינו מוותר, שומה עליו לדעת כי(למפרע) אינו מוותר גם על כל מה שקדם לה ויצר אותה. המולת יום שישי, על כל הכרוך בה, היא הנושאת את מרכיבי השבת המתקרבת ובאה. הארתה הקדושה תהיה בנויה מאריחים ולבנים שהביא עמו היום השישי. כמו"כ הבלבול המעביר את האדם מן השבת אל הראשון, בלול מסממני שבת ומתבליני היסוס לקראת השבוע החדש - הוא החומר המרכיב את השבוע החדש.

המתחים והעיסוקים הרבים הקודמים לשידוך ולכל שמחה, הם 'מוצרי התרכובת' של התוצאה. לא שאין

ברירה וחייבים נעבעך לעבור אותם לפני היעד - אלא שתוך כדי שעוברים אותם, ואיך שעוברים אותם, בונים ויוצרים ומרכיבים את היעד גופו. כפי שהתארכו הדברים שכאשר אדם יוצק מחשבות אמונה במבואות ובתהליכים המקדימים את התוצאה - בכך מייסד בה את האמונה לבסיס יסודי שיהיה טבוע בתוצאה לעד. כמחותן המהרהר על השי"ת בתוך כדי הכנות מייגעות הקודמות לחתונה, ביודעו כי אכן אפס כוחו ואין לו על מי להשען אלא על אביו שבשמים - הרי שמכח מחשבות כאלה, מייסד בבית החדש יסודות עצומים לדורותיו אחריו, כוחות של יהדות וביטול להשי"ת.

גאולה אינה רק פתרון לגלות, שלוואי ולא נוצרה כלל. הגלות היא זו שהרכיבה ויצרה ובנתה את הגאולה שבאה אחריה, לכל פרטיה. "כל המתאבל על ירושלים זוכר, ורואה בשמחתה", כי התאבלות היא שהקימה לו את הארתו הפרטית בגאולה. זה שלא היתה לו גלות כלל וכלל, חסר את המרכיבים של הגאולה. אמנם מצירים אנו על הגלות וכואבים מרה את תלאותיה - אך משנבראה כבר, עלינו לדעת שדייקא היא אמת הבנין של הגאולה הקרובה.

(מעין מה שכתבו בספה"ק שתיבת 'גאולה' היא הוספת אות א' אל תיבת 'גולה'. היינו הארת השי"ת, אלופו של עולם, אל תוך הגלות.)

אמונה וחוסר אמונה, התוצאות

הרב אברהם וינרוט שליט"א

אחת התוצאות המעשיות הנובעות מכך שהבוטח בה' מבין את מקורם של האירועים הניחתיים עליו - היא ההימנעות ממעשים שסיכויי הצלחתם נמוכה, בבחינת "טובע הנאחז בקש". אדם שאינו חש כמי ששרוי במערבולת ועלול לטבוע - אינו נאחז בקש ואינו עושה פעולות שסיכויי הצלחתן נמוכים, או שאין בהן הגיון, ואשר אדם שאינו במצוקה אינו נוקט בהן.

הפניה אל המעשים הללו מאפיינת מי שמצוי בשלב של יאוש. לעומת זאת, הבוטח בה' ימנע מפעולות אלו, ויבין כי מעשי ההשתדלות הטבעית שבהם עליו לנקוט אינם כוללים מעשים מסוג זה".

בדרך זו מסביר ה"חזון איש" את הביקורת של חז"ל על יוסף הצדיק, אשר ביקש משר המשקים להזכיר אותו בפני המלך. כיוון שמטבעם של דברים אין סיכוי אמיתי כי איש כמו שר המשקים אכן יגמול הסד ליוסף, יזכור אותו לאתר צאתו מבית האסורים ויפעל לטובתו בבית המלך, הרי שמדובר במעשה של יאוש, והבוטח בה' לא יעשה מעשים מסוג זה. ובלשונו של ה"חזון איש" בספרו אמונה וביטחון, פרק ב ס"ק ו: "אמנם בהיות שלפי תכונת הרהבים אין בטבעו לזכור ולהיטיב, אין ראוי המעשה הזה רק מתוך יאוש. והמיואש עושה כל מה שיכול, אף דברים הרחוקים מכל תועלת. אבל, אין לבוטח לעשות כמו אלה".

בהקשר זה מציין ה"חזון איש" כי כל פעולה שאינה בגדר השתדלות מותרת, מהווה ממילא סתירה לביטחון בה' ועל כן יש להימנע ממנה. ובלשונו "ואין פעולה זו מפעולות החובה, ויש במעשה זה כעין זריית אבק על זוהר האמונה והביטחון. ואחרי שאינה חובה היא אסורה".

תוצאה מעשית נוספת ומיידית הנובעת ממידת הביטחון בה' היא, הימנעות מכל מעשה שאינו ראוי מבחינה הלכתית או מוסדית.

ה"חזון איש" מבהיר כי אמת המידה היחידה לבחינת ההשתדלות של האדם, האם מותרת היא או אסורה, נעוצה - בהלכה הפסוקה. כך למשל: אם ההלכה מתירה סוג מסוים של תחרות - הרי שאסור להלחם בה, שכן הדבר סותר כאמור לביטחון בה'. אך אם על פי ההלכה אסורה היא התחרות בהקשר מסויים, הרי שמותר לאדם לנקוט מעשי השתדלות כדי למנוע זאת.

כך מבאר ה"חזון איש" בספרו "אמונה וביטחון" (בפרק ג אות ח') כי הדין שאומן של בני העיר יכול לעכב אומן חדש מלהשיג את גבולו, אינו משום שהאומן החדש אכן יטול מפרנסתו, שהרי כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכיפורים שאחריו, וא"כ לא יחסר לו דבר גם אם יהיה כאן אומן של עיר אחרת, וכן לא יותיר לו כשלא יהיה אומן מתחרה. אלא ביאור הדבר הוא כי במקום שמותר לו על פי ההלכה לעכב את המתחרה מלהשיג את גבולו, הרי שזה נכנס בגדר "חוב

השתדלות מצידו וחוב הרחקת הנזק מצד רעהו". ומאידך כאשר על פי ההלכה הפסוקה אין היתר לעכב ולמנוע את התחרות, ברור כי אין במעשים שיעשה למניעת התחרות משום חוב השתדלות ואין על חברו שם של מזיק.

הגיונם של הדברים אלו פשוט הוא, ועמדנו עליו לעיל, כי משמעותו של ביטחון בה' הוא השרשת ההכרה כי מעשי האדם אינם פועלים שום דבר במישרין אלא מוטל על האדם לעשות השתדלות טבעית מצירו כאשר לאחר מכן ההשגחה האלוקית היא הקובעת כל תוצאה בעולמנו.

ממילא, מעשה שאינו ראוי מבחינה הלכתית לא יכול, בהגדרה, להחשב להשתדלות טבעית מותרת ואין בו כדי קיום של הגזירה האלוקית להשתדל לפרנסתו. מי שנוקט במעשה שכזה סבור בהכרח כי מעשהו הוא עשוי להניב תוצאות מיוחלות, ועל כן הוא מתפתה לעשותו - על אף שאסור הוא - מתוך רצון להשיג את התוצאה המיוחלת, גם באמצעים לא כשרים. אולם, אם אך היה חדור בהכרה כי מעשהו לא מניב כל תוצאה, וכי כל שפע אלוקי והצלחה באים תמיד ממרום, הרי שהיה בוודאי נמנע ממעשה בלתי ראוי שאינו יכול להוביל לשפע אלוקי הבא ממקור טהור.

את האמונה אי אפשר לקחת

הרב אברהם קסלר שליט"א

סיפר הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל שבשעה שגלה לסיביר על ידי מלכות הרשע ברוסיה, היה זאת בפתע פתאום. הק.ג.ב באו לביתו, והוא לבוש בחלוק בית דק. בחוץ השתוללה סופת קור מקפיאה, וכך לקחוהו בחופזה ללא נתינת שהות כל שהיא להתלבש ולהצטייד במעיל החורף, אלא בעודו בלבוש דק לעורו, הובילוהו לערבות סיביר ללא טלית ותפילין וצידה לדרך.

ביום הראשון לבואו לסיביר, כשקם בבוקר ורצה לומר מודה אני, נתעצם במחשבתו בדומיה, וחשב, הלא אין לי פה שום דבר שיכול אני להודות עליו להשם יתברך, לא טלית, לא תפילין, לא ספרים, לא

בגד ראוי לקור המקפיא. את הכל לקחו ממני, ואני אסיר בין האסירים.

אולם תיכף נפעם - ומיד החל אומר ברגש חם אמנם אין לי כלום, את הכל לקחו ממני, אבל את אמונותי בהשם יתברך לא יוכלו לקחת ממני לעולם והיא אצלי! ועל זה אני קורא בקולי ואומר מודה אני לפני מלך וכו' על מה ולמה - על כי זכה אמונתך! כלומר על האמונה שיש לי כך!

אחת התוצאות המעשיות הנובעות מכך שהבוטח בה' מבין את מקורם של האירועים הניחתיים עליו - היא ההימנעות ממעשים שסיכויי הצלחתם נמוכה, בבחינת "טובע הנאחז בקש".

הפניה אל המעשים הללו מאפיינת מי שמצוי בשלב של 'יאוש. לעומת זאת, הבוטח בה' ימנע מפעולות אלו, ויבין כי מעשי ההשתדלות הטבעית שבהם עליו לנקוט אינם כוללים מעשים מסוג זה".

בוא וראה, איך שתיכף עם שחר עת הקיצץ משנתך, במעט התבוננות כבר הנך מקושר ודבוק עם הקב"ה. באמירתך מודה אני! עוד קודם נטילת ידים, תיכף הנך פותח פיך בפצח הודאה.

אך תנאי ראשון הוא, להתגונן לידע גודל היקף החסדים שעושה ה' עמך עת הקיצץ חי, בריא ושלם. להתבוננות זו, חובה לציין את דברי הזוהר הקדוש כדלהלן.

בזוה"ק בפרשת במדבר, מובא משל למה הדבר דומה, לבעל חוב המפקיד אצל הנושה בו, פקדון,

ואותו נושה אף על פי שבידו לעכב את הפקדון לפרעון חובותיו של המפקיד, אפילו הכי נהג בנאמנות והחזיר הפקדון, ולא עיכבו לעצמו. כן הוא בנמשל, כשהאדם הפקיד נשמתו עם לילה - עת אמירתו "בידך אפקיד רוחי", כביכול מסר נשמתו לה' יתברך, וממנהו כשומר על נשמתו כפקדון. ואף על פי שנפשו ורוחו של האדם בעלי חובות לבורא בחטאייהם, ויכול היה הקב"ה לעכב פקדון הנשמה, בידו, כתמורת פרעון על חובותיו, מכל מקום אינו נוהג כך, אלא נוהג בשומר נאמן, ומחזיר לו את הנשמה, ולא זו בלבד, אלא שמחדש בה תוספת כוחות רעננים.

וזו ההודאה העצומה שאומר האדם תיכף בקומו **שהחזרת בי נשמת!** על מה ולמה? הלא אנו חייבים לו כבעלי חובות? אלא רק מחמת גודל רחמי וחסדי העצומים, החזיר לנו הפקדון, ונתן לנו הלאה מתנת חיים, חיים ובריאות.

הכרה זו היא המחזקת ומשרשת בנו את ה"רבה אמונתך", כלומר שאמונתך רבה וגדולה מאוד במה שהחזרת לנו הנשמה. האם אין די בהתבוננות זו, לעורר ולהחיות את האדם, להיות כולו דבוק ומקושר בבוראו, מלך חי וקיים!

ב"חסד לאברהם" מובא: "אין חפץ ה' כי אם במי שמזכה את הבריות".

חז"ל אמרו: "כל המזכה את הרבים - אין חטא בא על ידו". כלומר, ה' עוזר לאדם שמזכה את הרבים להינצל יותר מן החטא. הפסוק אומר: "אם תוציא יקר מפי זולל - כפי תהיה", דרשו על כך רבותינו, שאדם שזוכה לחזק את הרבים, ולזכותם, זוכה להיות במעלה כמו פיו של ה' יתברך! כביכול, הוא יגזור גזירה, וה' מקיים.

200 ₪ בלבד לשבת

וזכות הרבים נזקפת לזכותך!

בזכותך, יחולקו מאות עלונים בעשרות בתי כנסת
05832-90739 | Shuly3910@gmail.com
חשבון 61135 - בנק דיסקונט - סניף 56